

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN
DIERENWELZIJN,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de VVM – De Lijn en de categorie van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer**
- **Definitieve goedkeuring**

1. INHOUDELIJK

De Raad van Bestuur van De Lijn heeft op 3 oktober 2018 de uitgangspunten alsook de principes inzake de tariefaanpassingen vanaf 1 februari 2019 vastgelegd.

Conform de transitiebeheersovereenkomst tussen De Lijn en de Vlaamse overheid (2017 – 2020) werden de volgende uitgangspunten aangehouden:

- De tarieven mee laten evolueren met de inflatie, teneinde de recent verhoogde kostendekkingsgraad niet terug te laten verschromen;
- Het ingevoerde systeem met sociale inkomens- en leeftijdscorrecties in stand houden;
- Tariefstructuur eenvoudig houden;
- Gedeelde tariefaanpassing over de verschillende doelgroepen;
- Digitalisering van de vervoerbewijzen implementeren.

De belangrijkste vaststellingen betreffende de tariefaanpassingen vanaf 1 februari 2018 betreffen:

- De indexering van de abonnementstarieven;
- De indexering van de daaruit voortvloeiende supplementen in het kader van de gecombineerde abonnementen NMBS – De Lijn;
- De verhoging van het tarief sms-ticket van 2 naar 2,10 euro;
- Het tarief van de andere tickets blijft behouden op het huidige niveau;
- De aanpassing tarieven dag- en meerdagenpassen;
- De categorie van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer blijft ongewijzigd.

Na het vastleggen van bovenstaande principes keurde de Raad van Bestuur van De Lijn de specifieke maximumtarieven en de categorieën gratis openbaar vervoer goed.

Maximumtarieven, geldig vanaf 1 februari 2019:

- Buzzy Pazz 6 tot en met 11 jaar: 54 euro voor een jaarabonnement;
- Buzzy Pazz 12 tot en met 24 jaar - jaarabonnement:
  - eerste jaarabonnement Buzzy Pazz: 212 euro;
  - tweede jaarabonnement Buzzy Pazz: 169,60 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
  - vanaf derde jaarabonnement Buzzy Pazz: 54 euro (bij abonnementen met identieke

- begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
- Buzzy Pazz 12 tot en met 24 jaar - abonnement voor drie maanden:
  - eerste abonnement voor drie maanden Buzzy Pazz: 80 euro;
  - tweede abonnement voor drie maanden Buzzy Pazz: 64 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
  - vanaf derde abonnement voor drie maanden Buzzy Pazz: 64 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
- Buzzy Pazz 12 tot en met 24 jaar - maandabonnement:
  - eerste maandabonnement Buzzy Pazz: 33 euro;
  - tweede maandabonnement Buzzy Pazz: 26,40 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
  - vanaf derde maandabonnement Buzzy Pazz: 26,40 euro (bij abonnementen met identieke begin- en einddatum, past in het kader van de gezinskorting);
- Buzzy Pazz in combinatie met abonnement NMBS (toeslag De Lijn):
  - Buzzy Pazz 1 maand: 29 euro;
  - Buzzy Pazz 3 maanden: 66 euro;
  - Buzzy Pazz 1 jaar: 172 euro;
- Omnipas 25 tot en met 64 jaar - jaarabonnement: 319 euro;
- Omnipas 25 tot en met 64 jaar - abonnement voor drie maanden: 124 euro;
- Omnipas 25 tot en met 64 jaar - maandabonnement: 49 euro;
- 65+: 54 euro voor een jaarabonnement, ook voor inwoners buiten Vlaanderen;
- Omnipas in combinatie met abonnement NMBS (toeslag De Lijn):
  - Omnipas 1 maand: 45 euro;
  - Omnipas 3 maanden: 110 euro;
  - Omnipas 1 jaar: 279 euro;
- vervoersgarantie: 44 euro voor een jaarabonnement;
- verhoogde tegemoetkoming: 54 euro voor een jaarabonnement;
- biljet: 3 euro;
- sms: 2,10 euro + operatorkosten;
- m-ticket: 1,8 euro;
- Lijnkaart analoog: 1,6 euro per rit;
- Lijnkaart digitaal: 1,5 euro per rit;
- groepstarief vanaf tien personen: 1,30 euro per rit per persoon;
- dagpas kind voertuig: 6 euro;
- dagpas kind voorverkoop: 4 euro;
- dagpas voertuig: 9 euro;
- dagpas voorverkoop: 7 euro;
- dagpas sms : 7 euro (+0.15 euro operatorcost)
- Dagpas m : 6 euro
- driedagenpas voorverkoop: 14 euro;
- vijf dagenpas voorverkoop: 20 euro;
- rit snellijn Limburg: 18,7 euro;
- maandabonnement snellijn Limburg: 221 euro;
- jaarabonnement snellijn Limburg: 2206 euro.

Categorieën gratis openbaar vervoer:

- personen met een handicap;
- personen die in het bezit zijn van hun begeleiderskaart en die een persoon met een handicap begeleiden tijdens de reis;
- oud-strijders en daarmee gelijkgestelden;
- begeleide -6 jarigen;
- parlementairen, voor zover ze geen afstand doen van hun grondwettelijk prerogatief.

Het voorliggende besluit heeft als bedoeling het besluit van de Vlaamse Regering van 22 december 2017 tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn op te heffen alsook de nieuwe maximumtarieven, met inbegrip van de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer, geldig vanaf 1 februari 2019 goed te keuren.

Artikel 1 keurt de door de raad van bestuur van de Vlaamse Vervoermaatschappij voorgestelde maximumtarieven, alsook de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer goed.

Artikel 2 heft het besluit van de Vlaamse Regering van 22 december 2017 tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer op.

Artikel 3 stelt dat het besluit in werking treedt op 1 februari 2019.

Het advies van Netwerk tegen Armoede is ingewonnen, conform de afspraken inzake het uitvoeren van een armoedetoets en daar het tarievenbeleid van De Lijn deel uitmaakt van het VAPA. Op 28 augustus 2018 bezorgde het Netwerk tegen Armoede, De Lijn een advies, waarin concluderend wordt geadviseerd om:

- *Om de indexering voor sms-biljet, dagpas, en VT- en VG-abonnement niet door te voeren, zolang er geen volwaardig alternatief uitgewerkt is voor geschrapt aanbod, zoals de belbussen.*
- *Te streven naar een zo proactief mogelijke toekenning van de VT- en VG-abonnementen, aangezien zij de laagste financiële drempel bieden.*

De raad van bestuur van De Lijn had in haar besluitvorming aandacht voor de bekommernis dat tariefstijgingen mogelijks een impact hebben op de financiële armoede en vervoersarmoede. Zoals het Netwerk Tegen Armoede terecht aanhaalt, is de toegang tot mobiliteit voor die doelgroep van groot belang in het kader van sociale integratie en beïnvloedt dat sterk hun kansen op werk of mogelijkheden tot opleiding. De tarieven van De Lijn zijn in het verleden dan ook steeds opgebouwd vanuit die gedachte van sociale correcties. Ook in de toekomst zal hier aandacht aan worden geschonken.

De jaarlijkse tariefaanpassing is noodzakelijk om de verhoging van de kosten (omwille van de inflatie) te compenseren. De tariefindexering 2019 vertrekt vanuit het principe dat de impact door alle klanten wordt gedragen. Dit principe, waarbij er geen verdere sociale correctie voorzien wordt op de sociale correctie, is ook de voorbije jaren gehanteerd. Ondanks de aangekondigde stijgingen met 1 euro per jaar blijft een sociaal abonnement VT (verhoogde tegemoetkoming) echter zeer goedkoop. Voor slechts 1,03 euro per week kan de abonnee onbepaald gebruik maken van alle bussen en trams in heel Vlaanderen. Met een abonnement VG (vervoersgarantie) kost dit de abonnee slechts 0,84 euro per week. In vergelijking met een volwassenenabonnement 'Omnipas' aan volle prijs ontvangt een VT-abonnee (54 euro) 83% korting, een VG-abonnee (44 euro) 86% korting.

Voor wat betreft de check op sociale statuten, is het zo dat dat bij een nieuwe klant, op zijn aangeven, gecheckt wordt of hij al dan niet rechthebbende is. Voor de automatische check bij verlenging van abonnees die reeds een abonnement aan sociaal statuut hebben, gebeurt dat automatisch. In die zin komt De Lijn, binnen de wettelijke mogelijkheden, tegemoet aan de vraag van het Netwerk Tegen Armoede.

Vanuit De Lijn wordt gestreefd naar een voor zo breed mogelijk publiek toegankelijke dienstverlening. Informatie speelt hierin een grote rol en zet daarom ook in op een groot gamma brochures en de website www.delijn.be om de reizigers over verschillende disciplines te informeren. Recent heeft De Lijn haar communicatie geoptimaliseerd. De Lijn heeft bovendien, in overleg met

Vakantieparticipatie en verschillende armoedeverenigingen, een brochure opgesteld waarin in klare, duidelijke taal het gebruik van het openbaar vervoer wordt uitgelegd. Deze brochure werd ter beschikking gesteld o.a. van het Netwerk tegen Armoede en Mobiel 21.

De Lijn blijft inzetten op de verdere digitalisering van het aanbod van vervoerbewijzen. Dit om verschillende redenen, waarbij één van de voornaamste de tijdswinst is, waardoor we een hogere stiptheid van onze bussen kunnen garanderen. Reizigers die niet over een GSM of smartphone beschikken kunnen nog steeds een Lijnkaart kopen. Dit is eenvoudig in aankoop (wordt verkocht in meer dan 3000 winkelpunten), en is zelfs goedkoper dan een sms-ticket. De Lijnkaart kan trouwens door verschillende personen worden gebruikt en vervalt niet.

Betreffende het grondwettelijk prerogatief van de parlementsleden om gratis te rijden blijft opgenomen dat deze hieraan kunnen verzaken. Op dit moment kan de quaestuur van elk parlement zelf papieren vervoersbewijzen uitreiken. Er is in deze geen terugkoppeling naar De Lijn van aantallen of rechthebbenden, aangezien het verdelen van deze vervoersbewijzen buiten De Lijn om gebeurt. Er kan dan ook voorgesteld worden om het beheer van vrijverkeerkaarten te digitaliseren en te conformeren aan de gebruikelijke abonnementen/vrijverkeerkaarten van De Lijn. Dit maakt de toewijzing en het gebruik van het prerogatief, alsook de hieraan verbonden minderontvangst voor De Lijn, transparanter en kan eventuele toekomstige debatten hieromtrent objectiveren.

Tenslotte wil De Lijn ook haar samenwerking met Toerisme Vlaanderen aankaarten. Via het steunpunt Vakantieparticipatie draagt De Lijn bij om het toerisme in het bereik van elke Vlaming te brengen. Mobiliteit is hierin immers een essentiële schakel. De Lijn voorziet jaarlijks in vervoerbewijzen ter waarde van 50.000 €. Door dit engagement maken alle partners, waaronder De Lijn, vakantie in Vlaanderen mogelijk voor meer dan 120.000 mensen per jaar.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorliggende ontwerp van besluit heeft vooral invloed op de inkomsten.

De meerontvangst van het voorstel wordt meegegeven in onderstaande tabel.

Meerontvangst (euro, netto op jaarbasis)	
Abonnementen	+ 1.5 mio
Biljetten en kaarten	+ 1.4 mio
TOTAAL	+2.9 mio

Deze tabel geeft weer op jaarbasis wat de geraamde impact is van de verhoging van de tarieven van De Lijn op kruissnelheid. De reële inkomsten zullen in 2019 eventueel lichtjes lager liggen gelet op de datum waarop de verhoging van de tarieven daadwerkelijk zal worden doorgevoerd. Zoals afgelopen jaar zal de concrete inschatting van deze verhoogde eigen ontvangsten van De Lijn worden meegenomen bij de eerstkomende begrotingsaanpassing.

De tariefwijziging genereert voor De Lijn ook kosten. Zo kan gedacht worden aan de communicatiecampagne, de actualisering van de halte-informatie, intern informeren van betrokken personeelsleden (chauffeurs, lijncontroleurs, ...). Deze kosten zullen opgevangen worden binnen het jaarbudget van De Lijn dat recurrent bij tariefwijziging begroot is.

Het (gunstig) advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 8 november 2018.

Betreffende het advies om te boetes voor (onder andere) zwartrijden mee te indexeren kan onderstaande gemeld worden.

In het voorontwerp van decreet houdende diverse bepalingen over het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer en het verkeersveiligheidsbeleid en VVM De Lijn (1ste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 juli jl.), artikel 25, wordt aangegeven dat de Vlaamse Regering gemachtigd is om, binnen de grenzen bepaald in het voorontwerp van decreet, het boetebedrag te bepalen. Zoals in de memorie van toelichting helder gemaakt wordt, is het de bedoeling om deze boetebedragen inderdaad in komende uitvoeringsbesluiten evenzeer te voorzien. Bij de bepaling van de boetebedragen wordt expliciet de link gelegd tussen de hoogte van de boetebedragen en de tarieven van De Lijn. Dit om de reizigers duurzaam aan te zetten tot het gebruik van een geldig vervoerbewijs. Zo is een boete voor zwartrijden - 1ste overtreding - gelijk aan het tarief van een 3-maandabonnement (Omni of Buzzy); bij een 2de overtreding is de boete gelijk aan het tarief van een jaarabonnement (Omni of Buzzy); de boete voor een 3de overtreding wordt dan een vaststaand bedrag.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 5 december 2018.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- 1 personeel: het ontwerp van besluit heeft geen invloed op het personeel van de lokale besturen;
- 2 werkingsuitgaven: het ontwerp van besluit heeft enkel weerslag op de lopende uitgaven van de lokale besturen voor zover zij een derde betalerssysteem hebben afgesloten bij De Lijn;
- 3 investeringen en schulden: het ontwerp van besluit veroorzaakt geen bijkomende investeringen;
- 4 ontvangsten: het ontwerp van besluit brengt geen wijziging met zich mee in de ontvangsten van de lokale besturen;
- 5 conclusie: het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Er is geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

- 1 Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies werd aangevraagd.
- 2 Het ontwerp van besluit valt buiten het toepassingsgebied van de reguleringsimpactanalyse (RIA) aangezien er ter zake geen beleidsvrijheid meer is.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot goedkeuring van de maximumtarieven van de Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn en de categorieën van personen die in aanmerking komen voor gratis vervoer (inclusief bijlage);
- het advies van de Inspectie van Financiën;
- het akkoord van de Vlaamse minister bevoegd voor de begroting.